

Antropoloji alanına 1. sayısı ile katılan *Antropoloji ve Kültürel Bakış Dergisi*, antropolojinin temelini oluşturan insan ve kültür ilişkisiyle bağıntılı kuramsal, kavramsal, karşılaştırmalı, analitik çalışmalara yer açabilmeyi hedefleyerek yola çıkıyor. Buna bağlı olarak derginin, antropolojinin yanı sıra disiplinlerarası bir üretim ve iletişimi önemseydiğini belirtmekte yarar var. Ayrıca Dergi’de, sosyal ve beşerî bilimler alanında çalışan akademisyenler veya bağımsız araştırmacılarla sınırlı kalmadan, yeni çalışmalar, araştırmalar ve fikirlerle ilerleyen öğrencilere de yer vermek bir ilke olarak benimsendi. Sadece yayın yapan, tek yönlü ve tek sesli bir yaklaşım yerine, yazar ve okuyucu arasında dinamik bir paylaşım zemini oluşturmanın katkısı da yadsınmadı.

Antropoloji ve Kültürel Bakış Dergisi’nin geçmişe, günümüze hatta geleceğe ilişkin birçok konunun tartışılacağı bir alan oluşturması hedefler arasında belirlendi. Disiplinlerarasılığın yanı sıra herhangi bir kuram ya da akımı savunmaksızın tüm yaklaşımlara açık ve eşit mesafede bir duruşla hareket etmenin değerli olduğu ortak bir görüş olarak benimsendi. Bu nedenle yöntem bakımından da *Antropoloji ve Kültürel Bakış Dergisi*, etnografik çalışmalar başta olmak üzere sahadan elde edilmiş deneyim ve bilgiyi öncelikli görmektedir. Dergi, antropoloji disiplininde gelenekselleşmiş olanlar kadar güncel araştırma yöntem ve tekniklerinin de tartışılacağı, Türkiye’de giderek yaygınlaşmakta olan uygulamalı antropolojinin hem bilgi üretme yollarının hem de örneklerinin yer alabileceği, bu bağlamda değişen paradigmlar çerçevesinde uygulamaya katılabilecek yeni yaklaşımların da dile getirilebileceği bir ortamın yaratılmasına öncülük etmeyi istemektedir.

Bu ilkelere bağlı olarak, derleme ya da araştırma makaleleriyle sınırlı kalmayan bir yaklaşımla eski veya yeni tarihli, Türkçe dışında farklı dillerde de yayınlanmış kitap ve makale incelemeleriyle, klasikleşmiş tanıtım çerçevesinin genişletilebileceği de düşünülmektedir. Böylelikle dergide yayımlanacak çalışmaların, antropoloji ve diğer sosyal bilim disiplinlerinin birikimine katkılarının çok yönlü olabilmesinin de yolu açılacaktır. Yılda iki kez yayımlanması planlanan *Antropoloji ve Kültürel Bakış Dergisi*’nde güncel eğilimlere göre belirli konularda Özel Sayılar ve Özel Dosyaların da yer alacak olması yukarıda söz edilen tüm hedeflerin bir parçasıdır.

SUNUŞ

Dergi'nin ilk sayısında beş makaleye, bir kitap incelemesine ve bir söyleşiye yer verildi. Akile Gürsoy, "Türkiye'deki Orman Köyleri Üzerine Sosyal Antropolojik Araştırma" başlıklı bir sosyal bilimler araştırma projesine dayanan "Türkiye'deki Orman Köylerinde Ağaç Sağlığı Üzerine Yerel Bilgi" isimli makalesinde, köylülerin ağaç ve orman sağlığına yönelik kavrayışlarını ve algılarını incelemektedir. Yazı, Türkiye'deki orman ve ağaçların mevcut durumunun yanı sıra ağaçların özel bahçelerdeki konumunu ele almaktadır. Gürsoy, ağaçların yalnızca kırsal alanın değil, kentsel alanın da meselesi olarak algılanması gerektiğinin altını çizmektedir. Dolayısıyla kentleşme süreçleri bağlamında ağaç sağlığı ve ormanlar konusunu makalesi aracılığıyla tartışmaya açmaktadır. Kentlerdeki demografik ve kültürel değişim ekseninde ağaçların kültürel kavrayışlardaki konumunu kapsayan yazı, köylülerin doğa ile ilişkisini açığa çıkararak ekolojik sorunların gün geçtikçe artış gösterdiği çağımızda kapsamlı bir çerçeveye sunmaktadır.

Z. Nilüfer Nahya, "Alan, Metin ve Sesler: Etnografinin Sorgulanabilir İktidarı ve Çok Sesli Etnografinin İmkânı" başlıklı makalesinde, yazıya dökme çabasında biçimlenen etnografik alan çalışmasını, anlama-aktarma süreçleri arasındaki bağlantının önemi ve işlevi açısından ele almaktadır. Yazar ayrıca "iktidar" ve "hiyerarşi" kavramlarını sorunsallaştırarak etnografin özne olarak konumlandırılışını tartışmaya açmaktadır. Nahya makalesinde, etnografin ve yerlinin karşılıklı özne-nesne konumunda bulunmasının, bilgi üretim sürecinde çok sesli bir etnografik yaklaşımın yolunu açtığı altını çizmektedir.

Gözde Aynur Mirza, "Kuramsal Yaklaşımlar Bağlamında Antropoloji ve Etik İlişkisi" başlıklı makalesinde, antropoloji ve etik ilişkisini antropoloji disiplininin tarihsel süreci ve kuramsal yaklaşımları ekseninde değerlendirmektedir. "Etik" kavramı araştırmacının konumu, hiyerarşi, iktidar ilişkileri, alanda bilgi üretme dinamikleri, alan çalışmasının dönüştürücü etkisi, diyalojik bağlam, alanın sürekliliği gibi konular açısından ele alınmaktadır. Yazı, etiğin niteliksel, özellikle etnografik bir araştırmada nasıl sorunsallaştığı ve bu sorunsallaşma biçimlerinin neler olduğu meselesi üzerinden sosyal ve kültürel gerçekliği anlama çabasının önemini tartışırken farklı bilimsel disiplinlerin etik konusunu kavrayışlarındaki önemine de dikkat çekmektedir.

Arzu Durukan, "Yemeğin Antropolojisi" başlıklı makalesinde, yemek kavramının kültürel içerikleri anlamak açısından olduğu kadar, bu kavramın kültürün farklı bileşenleriyle iç içe olan ilişkisinin önemsendiği bir yaklaşım sunmaktadır. Yemek antropolojisi hakkında genel bir değerlendirme içeren makalede, yemek alışkanlıklarındaki kültürel farklılıkların nedenlerine odaklanılırken konu göç, ritüel, kimlik, kültürel difüzyon gibi kavramlar aracılığıyla ele alınmaktadır.

Dinçer Savaş Lenger, “Toplumsal ve Kültürel Anlamda Çivinin Amulet ve Talisman olarak Kullanımı” başlığını taşıyan makalesinde, çivinin farklı amaçlarla kullanımını ve bu bağlamdaki dönüşüm sürecini, farklı toplumlar ve kültürlerdeki karşılıkları açısından ele almaktadır. Lenger yazısında, çivinin “kemden, kötüden” koruyan amulete ya da şans getirdiği düşünülen talismana dönüşümüne yer vermektedir. Mevcut işlevleri dışında koruyucu ya da şans getirici olması yönünde anlamlar yüklenen çivinin soyut kavramlar açısından önemsenen bir objeye ne şekilde dönüştüğünün irdelendiği makale, maddi kültürün maddi olmayan kültürle etkileşimi bakımından da değerli veriler sunmaktadır.

Derginin kitap incelemeleri bölümünde ise Alim Koray Cengiz, 2021 yılında basılan ve editörlüğünü Dan Podjed, Meta Gorup, Pavel Borecký ve Carla Guerrón Montero’nun yaptığı *Why the World Needs Anthropologists* isimli kitap üzerine bir tanıtım ve değerlendirme yazısı kaleme almıştır. Antropoloji alanındaki yeni tartışmaların kapılarını arayan bu derleme, antropolojik bilginin ve bakışın önemine vurgu yaptığı gibi, dünyanın sorunlarının çözümünde farklı disiplinlerle işbirliği üzerinden şekillenen antropolojik çalışmaların giderek daha gerekli hale geldiği yönündeki yaklaşımları sunmaktadır.

Derginin bu ilk sayısında çağımızın tanınmış antropologlarından Renato Rosaldo ile yapılmış bir söyleşinin tam metnine yer verildi. Ankara Üniversitesi Dil Ve Tarih Coğrafya Fakültesi Halkbilim Bölümünün gerçekleştirdiği Folklor Sokağı Atölyesinin etkinlikleri kapsamında, R. Rosaldo’nun konuk olduğu çevrim içi toplantı, Serpil Aygün Cengiz, Gülgün Şerefoğlu, Erdinç Kineşçi, Ceren Kaynak İskit, İlteriş Yıldırım, Mehtap Pamukcu Katrancı, Nilüfer Nurgül Özdemir, Serap Duman İnce, Ali Osman Aktaş ve Başak Acınan’ın katılımıyla 26 Ağustos 2020 tarihinde gerçekleştirildi. “Onun Kitabını Anlatıyorum: Renato Rosaldo’nun ‘The Day of Shelly’s Death: The Poetry and Ethnography of Grief’ adlı Kitabı Üzerine Bir Buluşma” başlıklı toplantı, kendisi gibi antropolog olan eşi Michelle Rosaldo’yu Filipinler’de bir kaza sonucu kaybetmesinin ardından yazdığı şiir kitabı ekseninde, antropolojiye ve etnografiye yaklaşımının yanı sıra düşünümsellik gibi kavramlar üzerine ayrıntılı paylaşımları içermektedir.